

STOEVNSKI NAROD.

plača vsak dan zvezec, izimšči nedelje in praznike, ter vsija po posti prejetnan za avstro-ugarske časove za tisoč leta 25 K, za pol leta 18 K, za četrto leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s postopanjem na dom za vse leta 84 K, za pol leta 12 K, za četrto leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, vsija na celo leta 22 K, za pol leta 11 K; za četrto leta 6 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko red, kolikor je mala poština. — Na naročbo brez istodobne uporabljave naročnine se ne ozira. — Za ozemlje gladijo se od petek-vrste po 12 h, če se oznamilo enkrat tisku, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tisku. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovoljno posiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Veselovih ulicah št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posebne Številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

X. seja dne 27. oktobra.

Današnja seja se je pričakovala z velikim zanimanjem. Raznesla se je namreč vest, da bo nenadoma končal klerikalni obstrukciji in da se začne takoj redno delovanje. Tudi se je govorilo, da so klerikalci sklenili opustiti obstrukcijo, ker je vlada izjavila, da ustavi vse državne podpore, ako klerikalci takoj ne opuste obstrukcijo.

Tem govoricam je občinstvo, ki je bilo zbrano na galerijah toliko raje, verjelo, ker se seja dolgo časa ni začela. Začetek je bil napovedan za 10. uro, a šele ob 11. je po osemnem nem odmeru očvidno okrepljeni deželni glavar otvoril sejo. Zapisnik zadnje seje je bil brez ugovora odobren. Glavar je potem naznani došle vloge. Med drugimi je dr. Majaron vložil peticijo trgovske in obrtnice zbornice zastran vodnega zakona. V tej seji so tudi klerikalci — po dolgem presledku — zopet spravili eno peticijo zastran volilne reforme nadan. Hudo mora klerikalcem presti, da dobe pri vsem svojem naporu tako malo teh peticij. — Končno je glavar povedal, da sta dr. Ferjančič in dr. Majaron vložila dve interpelaciji, ki se bodo kasneje prečitala. Koj po tem se je izkazalo, da so bile omenjene govorice neosnovane in da hočejo klerikalci nadaljevati obstrukcijo.

Zdaj je dobil besedo dr. Krek, ki se je lotil zopet Jakličeve afere. Trdil je, da se je Jaklič storila kričica, ker se je sploh začela proti njemu disciplinarna preiskava. Prva preiskava se je začela, ker se je Jaklič za par ur pod imenom Svedec vpisal v neki ljubljanski gostilni, (Veselost. Dr. Tavčar: To je po kazenskem zakonu prepovedano). Da se je zaradi tega dejanja začela preiskava, je šikaniranje. Druga preiskava se je ravno zaradi tega čina začela. Tretja preiskava se je začela zaradi stvari, ki je po vladarjevi milosti definitivno ad acta spravljena. Dr. Krek je dejal,

da njegova stranka protestira proti predzornosti, da se je začela preiskava proti deželnemu poslancu zaradi tega, kar je govoril na javnem shodu (ko je pozivjal ljudi, naj uničijo liberalce). Končno je začel kričati dr. Krek, da je predsedstvo deželnega šolskega sveta pristransko in krvičeo. Dr. Šusteršič je začel razbijati po mizi in kričati, dr. Schweitzer mu je hitro pomagal in tudi na pol mrtvi dr. Žitnik se je razgrel proti baronu Heinu in začel razsajati.

Glavar je zvonil in zvonil, a klerikalci se niso zarj zmenili niti so reagirali na posmehovanje večine. Končno je glavar osto nastopil proti dr. Kreku in dejal, da ne dopusti takih napadov na zastopnika cesarske vlade. Šusteršič grozi deželnemu predsedniku s pestjo in skoči iz klopi ter kriči: Bodo še drugi prišli! Mi mu bomo že pokazali! Glavar zapusti svoj sedež in pretrga sejo. Deželni predsednik baron Hein se med tem viharnim prizorom niti ganil ni. Mirno je sedel na svojem prostoru in z rahlim posmehom gledal na razsajajoče klerikalce.

Hrup je trajal še dolgo. Glavar je miril dr. Šusteršiča, pa ni nič opravil.

Ko se je seja zopet začela, je nadaljeval dr. Krek, rekši, da ni deželni šolski svet imel te zadeve v rokah in da je torej vsega krivopredsedstvo. Skliceval se je na slučaj Seitzia in dejal, da postopanje proti Jakliču psihološko popolnoma opravičuje dispozicijo klerikalcev proti deželnemu predsedniku. Dejal je končno, da smatra glavarja za edinega pravičnega moža in objektivnega branilca zakona in ga radi tega vpraša, kako stoji z Jakličevim slučajem.

Glavar je rekel, da disciplinarna preiskava proti Jakliču miruje, da ni v tej zadevi nobene sodbe in se ne ve, če se deželni šolski svet sploh strinja, pač pa bo on v polni meri storil svojo dolžnost.

Deželni predsednik baron Hein je izjavil, da ne more povedati, kake vspehe je rodila preiskava proti Ja-

kliču. Jaklič je lahko obsojen, lahko pa tudi oproščen. Kot predsednik ne more prejudicirati sodbi deželnega šolskega sveta. Odredbe predsedstva niso odločilnega pomena, nego imajo le namen, spraviti material na dan. Pojasnil je potem z zakonom v roki, da se imuniteta nanaša samo na izjave poslancev v zbornici in da deželni šolski svet ni sodna, nego administrativna oblast in se nanjo ne nanaša določba, da se proti poslancem sodno ne sme postopati. Slučaj Seitz je ves drugačen, kakor ga je popisal Krek. Seitzev rekurz še danes ni rešen, to pa je dokaz, da disciplinarna preiskava proti učitelju poslancu ni nezakonita. Deželni predsednik je rekel, da je njegova dolžnost, začeti disciplinarno preiskavo, če je zato vzrok, in se mu izpolnjevanje dolžnosti ne more predvenciati. Ostro je ožigosal Jakličev »Falschmeldung«, ker se tako postopanje ne strinja z učiteljskim stanom. Ker je Jaklič radi tega dobil ukor, ne pride ta stvar več v poštev. Dalje je bil Jaklič sodno obsojen radi prestopa tiskovnega zakona. Po vsaki sodni odsodbi se mora začeti disciplinarna preiskava. Dalje je bil Jaklič še enkrat sodno obsojen. Detajli bi se mogli povedati le v kaki tajni seji, a ker je bila sodna odsodba izrečena, se je morala začeti disciplinarna preiskava. Ko je tekla ta preiskava, je prišla na deželni šolski svet pritožba trgovskega društva in je deželno predsedstvo ukazalo, da se tudi preišče, kaj je na tisti pritožbi. Stvar bi bila že davno dognana, da je imel deželni šolski svet sodne akte v rokah. Teh pa ni mogel dobiti, ker so bili vsled Jakličeve prošnje za pomilovanje ti akti pri ministrstvu. Deželni šolski svet bo resno in pravično uvaževal vso stvar in sedil objektivno in pravično.

Dr. Krek je hotel govoriti, a glavar je to branil, ker je debata nedopustna, a končno je vendar dopustil »faktični popravek«. Krek je trdil, da je bil Jaklič že kaznovan,

da je Seitzev slučaj drugačen, nego ga je popisal baron Hein in da je na slovensko vprašanje dobil nemški odgovor.

Tehant Arko želi, naj glavar vpraša večino, če hoče zbornica skleniti permanentnost ustavnega odseka. (Veselost. Dr. Tavčar: Tega še deželni zbor ne more skleniti.)

Glavar pravi, da to ni mogoče, ker po njegovem prepričanju, ko se sklene deželni zbor, ugasnejo vsi mandati. — Powše: Zakaj pa sме državni zbor. Dr. Ferjančič: Tam sklenejo poseben zakon. — Arkotov predlog je z glavarjevo izjavo padel pod mizo.

Potem se je oglasil dr. Šusteršič za vprašanje na dežel. glavarja, pa je govoril o — Jakličevi zadevi. Očital je dežel. predsedniku, da je govoril kakor otožitelj in da bi moral zakon drugače tolmačiti, kakor ga je tu tolmačil. Šusteršič je dejal, da je poslanec za vsako besedo imun, če občuje z volilci. (Dr. Tavčar: Sami veste, da to ni res. Zdaj pokliče Šusteršič glavarja na pomoč, da naj mu poskrbi mir.) Dokler ne bo dognano, da se Jaklič ne bo skril noben las — naj se privrjivo dotični faktorji na take prizore, kakor je bil današnji. (Dr. Tavčar: To je smešno. Dr. Schweitzer začne nekaj nosljati. Dr. Šusteršič dr. Tavčarju: Al je v nedeljo iz Vas šampanjee govoril. Dr. Tavčar: Jaz sem ga še vedno sam plačal. Šusteršič začne psovati. Dr. Tavčar kriči na dežel. glavarja, da od tacega človeka, kakor je dr. Šusteršič, ne bo vsega požrl. Zdaj se je tudi glavar spomnil svoje dolžnosti in zahvalil, naj mu pove dr. Šusteršič o čem da hoče vprašati. Glavar je trdil, da mora vedeti, kaj ga hoče vprašati dr. Šusteršič, ta pa je trdil, da mora on svojo interpelacijo najprej utemeljiti, potem da bo stavil svoje vprašanje. To je trajalo kachih 10 minut. Potem je Šusteršič vendar po svoje naprej godel. Govoril je na dolgo in na široko o Jakliču kako je nedolžen in vrl učitelj. (Dr. Tavčar: Jaklič je eden najslabših učiteljev — to je uradno konstatirano). Potem je Šusteršič pogrel kar so pisali

klerikalni listi, da sta dva učitelja imenovala Šusteršiča goljufa, sleparja in grdo svinjo in ko se jima je reklo, da znata biti tožena sta rekla: Saj bi bilo prav, bi saj avanzirala! Končno je formuliral Šusteršič svoje vprašanje, kaj hoče glavar storiti, ker dežel. predsednik zakon napačno tolmači in kaj da hoče storiti, da se takim razmeram v šolstvu, kakor jih je on popisal, naredi konec. (Veselost.)

Glavar je rekel, da je Heinova stvar, kako tolmači zakon in da se izjave v kaki gostilni ne morejo smatrati kot izraz mnenja vsega učiteljstva.

Zopet je sledil dolg prizor, ker se je oglasil Krek za novo vprašanje na dežel. glavarja. Med tem so leteli klici sem in tja. Šusteršič je vpil: Zadnji je pa Hribar svoje vprašanje tako dolgo utemeljeval, kakor je bil dolg Slovenčev vodenči članek. (Dr. Tavčar: Vodenči članek — ta je dobra. Veselost.)

Dr. Krek se je skliceval na to, da je dr. Tavčar imenoval v medklieu Jakliča najslabšega učitelja na Kranjskem. (Dr. Tavčar: Jaz sem rekел, da je bilo to uradno konstatirano.) Jakliču se godi krijeva. (Dr. Tavčar: Že zopet?) Dokler ni Jaklič začel socialno delati, je bil dober učitelj. Zdaj ima 170 otrok poučevati. (Šusteršič: Engelmann pa lenovo pase.) Končno je zahteval, da mora glavar dr. Tavčarja poklicati na red.

Glavar se je hitro odzval in grajal izraz dr. Tavčarja ket neparlementaren. (Veselost.)

Jaklič je vprašal glavarja zaradi osuševalnih del, na kar mu je odgovoril Povše.

Tudi dr. Schweitzer je pokazal, da je pravi božji volek. Govoričil je, oziroma nosljal je o regulaciji Mirne, o ključu za odseke, in trdil, da večina dela obstrukcijo, klerikalci pa da bi strašno radi delali. Medklieci so leteli sem in tja. Vprašanje je bilo, kako hoče glavar poskrbeti, da se Mirna regulira in da ljudje ne bodo trpeli škede vsled postopanja večine. (Burna veselost. Vse se smeje.)

Glavar je izjavil, da dežel. odbor nima sredstev, če dežel. zbor ne reši proračuna.

je z lahkoto premagoval vse predmete, izvzemši nemščino, ki mu je delala sprva težkoče, je kmalu dobil pri neki ugledni uradniški rodbini dobro instrukcijo. Poučeval je tretješolec vsak dan po eno uro osobito v grščini, za kar je dobival po 15 goldinarjev na mesec in vsak dan južino.

Nesreča pa, ki mu je vsadila v telo mehko srce, je hotela, da je imel njegov učenec brhko, plavolaso, 16 let staro sestro Pavlo, ki je prišla večkrat med poukom v »dijak« sobico po prstih stopajoč proti glasovirju. Vedno je imela kaj opraviti v tej sobici: zdaj je iskala predpanske, zdaj hodila po knjige in po note in vselej so se vjele njune oči. Vnela se je med njima dobro znana in slaboglasna petošolska ljubezen. Nikdar nista menjala niti ene besede, le spati nista mogla. On je gledal pozno v noč svitlo luno, tolažeč se s tem, da morda tudi ona gleda zdaj ravno tisto luno in misli na njega. Koval je pesmice, osobito sonete in sonetne venčke, tako da so dale začetne črke zadnjega soneta ime: Pavla Korobačin. (Konec prih.

LISTEK.

Božji rop.

Jesensko sojnce je ravno za hip prodrilo skozi gosto neglo in se radovedno ozrio na živo gibanje in vrnjenje dijakov pred starim gimnazijskim poslopjem. Izmed nepretrganega mrmarjanja in bučanja so se slišali posamični glasovi, ki so patečno hvatali fino rebro »za prvo, za drugo in sedmo«. Med dijaki so se prirvale sadjarice in in pa »karamisti«, ki so imeli zlato žetev, saj se ne zbore nikdar nikjer toliko težkim trudem prihranjenih materialnih križavcev in srebrnih »dvojač«, kakor ravno tu.

Kupčija ni bila nič kaj živahnja, ker je bil že zadnji dan in se je zbralo dijaštvlo že k prvi slovesni maši. Pevci so se zbirali v ponosite gruče in se pogovarjali, kako bodo peli, kdo bo letos dirigent in mnogo drugega. Hišnik gimnazijskoga poslopja je stal na pragu, kadil z vžitkom svojo portoriko ter se grel ob vodenih solčnih žarkih, pa tudi ob pogledu na živo gibanje tako mno-

goštevilne dijaške mladine. Kako mu je bilo pa tudi že dolgčas med počitnicami, ko ni živel v dotiki z dijastrom. Zamislil se je v čas, ko pojde v pokoj, ko postane njegovo življenje tako prazno, pusto in dolgočasno. Milo se mu je hotelo storiti, tedaj pa vdari ura v stolpu sv. Nikolaja poldesetih. Mehanično vzame iz žepa svojo uro, pokima zadovoljno, kakor bi hotel reči, da je vdari ura v zvoniku pravi čas in odpre velika vrata na stežaj.

Vrnjenje se je pomnožilo, bučanje narastlo in kakor ogromna reka se je vsulo dijaštvu k vhodu v svetišče muz. Kakor za stavo so tekli posamičniki po stopnjicah navzgor, razkropili se v prvem nadstropju na levo in desno, dočim so hiteli nekatere v drugo nadstropje. Vse pa je iskallo svojega razreda.

Najradovednejši obrazi so hiteli

v V. b razred, ki je bil na hodniku ob sprednji fronti poslopja. V tem razredu ni bilo tistega neprisiljenega življenja, kakor v drugih razredih. Videlo se je, da je mnogo tujih elementov. Petošolci so se zbirali v

posamičnih gručah, kakor so bili pač znani. Bivša IV. a je bila zbrana zunaj na hodniku, bivša IV. b. je zborovala v kotu pri peši, dočim so bili zbrani dijaki II. gimnazije živahnno kramljajo okoli katedra. Tam ob oknu pa je slonel sam in zamišljen dolg in slok dijak. Bil je največji v razredu, krepkega stasa, pa bolhnega, suhega in bledega obraza. Rujave celi so bile globoko vdrtne in še dokaj živahne, imele pa so nekaj neizrečeno milega in mehkega ter so zrle sanjavo skozi okno na zeleno dvorišče. Dolgi, mehki in črni lasje so bili, dasi takrat še ni bilo moderno, secesionistično počesani. Vse na tem dijaku je kazalo, da ima dušo mehko kakor vosek in da bi se stope pred vsakim toplim ženskim pogledom. Gorje ti, duša premehka!...

Drugi dan je poklical razrednik

vsakega posebej in ga vprašal po rojstnem podatkih. Ko pokliče s sonornim glasom: »Dušan Vrličić«, dvigne se naša mehka duša in se mirno odzove: »Ovdje.« Nastala je tišina v razredu, ko sta govorila z razrednikom v lepem bosanskem

narečju. Zvedeli so, da je sirota, da mu je umrla majka kmalu po njegovem rojstvu, da je padel oče pri okupaciji Bosne in da je star zdaj 17 let. Prišel je iz Bosne, ker je hotel njegov strije, uradnik v Sarajevu, ki skrbi zanj, da se priudi slovenščini in tudi nemščini. Dušanovi sošoli so kaj hitro spoznali njegov značaj. Nagajali so mu na vse močne načine, razdirali mu frizuro, pripovedovali mu, da je jetičen, da mu jetika že vrhu glave iz njega gleda, skrivali so mu knjige, zvezke in preparacije in če so le mogli so ga zvabili v kako klop in ga stiskali od vsake strani po trije upriši se z nogami ob končnico klopi. Drugi pa so hiteli med tem časom prepisovati njegove preparacije in naloge. Dušan se je ob takih priljekih bridko nasmehnil, tako da so se mu zasvetili med bledima, brezkrvnima, tenkima ustnicama veliki beli zobje, popravil frizuro obrsnivši lase z desno roko nad desnom ušesom nazaj in se mirno dal stiskati. Nikdar ni rekel pikre besede, vse je potpel.

Ker je bil zelo priden dijak in

Zopet vprašanje! Zdaj je vprašal dr. Šusteršič kako je z meščansko korporacijo v Kamniku češ, klerikalci so dobili to korporacijo v roke in od tedaj se s šikanami zavlačuje konstituiranje odbora.

Glavar je odgovoril, da danes ne more dati točnega odgovora, pojasni pa to v prihodnji seji.

In zopet je govoril dr. Šusteršič. Trdil je, da vlada oškoduje občine. Lov v Cerkljah je imel Janko Vavken za 100 kron, pri dražbi je izdražil lov J. Jenko za 660 kron. Okrajno glavarstvo vodi „Statthaltereigiger“ baron Schönberger, mož majhne postave in kratke pameti, ki pa hoče biti paša. Ta je odbil ponudbo Jenkota, češ, da ni zanesljiva, dasi je Jenko za 2 leti naprej plačal najemnino. Odredil je novo dražbo, od katere pa bo Jenko izključen. Jenko je premožen in ni bil nikdar kaznovan. Baron Schönberger je potem, dokler se stvar ne reši, oddal lov za letnih 41 kron Evgeniji Vavken. Jenko se je pritožil na vlado, ki je njegov rekurz zavrnila, češ, da njegove razmere niso take, da bi mogel plačati najemščino, oziroma hoče samo za veselje izvrševati. Seveda baron Hein grele za veselje na lov, drugi pa iščele dobička. Končno je vlada izrekla obdolženje, da za Jenkom kdo drugi tiči, ki se ne upa na dan. Stvar je pri ministerstvu, a to pozna le barona Heina in bo njemu verjelo. Obnašanje barona Schönbergerja napram Jenkotu je bilo tako, da moramo najodločnejše protestirati. Baron Schönberger je Jenkota tikal in mu rekel: Hudiča, kaj imaš toliko denarja? Kam boš prišel? Tudi v občini Mavčiče je baron Schönberger razveljavil dražbo in oddal lov za nižjo ceno nekim kranjskim gospodom. Kaj hoče glavar storiti v varstvu koristi občin in da se bodo drž uradniki dostojo obnašali.

Glavar je izjavil, da na stvari nima ingerence, da pa občaluje neprimerno postopanje uradnikov. Če kaj trdi dr. Šusteršič, še ne zadostuje, da bi se izrekla sodba. Naj se stvar sporoči dež predsedniku, ta jo bo po pravici ukrenil.

Dež predsednik baron Hein je vprašal, od kaj je datirana tista razsodba, na katero se sklicuje dr. Šusteršič. (Dr. Šusteršič tega ni vedel povedati.) Baron Hein je rekel, da ne more dati pojasnila, ker je bil na dopustu, ko je izšla. (Dr. Šusteršič: Potem je odgovoren grof Schaffgotsch.) Zato odklanja ljubeznjivosti, s katerimi ga je obispal Šusteršič. Ako se je res kaj zgodilo, kar je bilo žaljivo, zakaj se Jenko ni pritožil? Ako pride kaka pritožba, se bo vršila preiskava in se stvar pojasni. (Šusteršič pune, a ga ni razumeti.)

Na to je glavar zaključil sejo in je naznanil, da bo prihodnja seja dne 3. novembra.

Na klice, kaj da je z interpelaci-

jama, ki sta jih vložila dr. Ferjančič in dr. Majaron, je glavar odgovoril, da se bodo prečitali v prihodnji seji. Na klice: Ali predno bodo klerikalci začeli obstrukcije v vprašanju na glavarja — je odgovoril glavar, da prej pride na vrsto to interpelacija. Zdaj pa je začel dr. Šusteršič kričati: Tega ne bomo pustili; bomo že videli, če ne bomo mi prej prišli na vrsto z vprašanjem. Glavar je stopil k dr. Šusteršiču in mu nekaj prigovarjal in dopovedoval, a dr. Šusteršič je v enomer ponavljal: Bote že videli, kaj da bo.

Prej omenjena interpelacija dr. Ferjančiča se tiče krošnjarenja z žganjem, ki je po zakonu sploh prepovedano in delu tistim, ki morajo od prodaje žganja davke plačati, veliko škodo. Interpelacija dr. Majarona priobčimo jutri. Zgoraj omenjena peticija trgovske in obrtnice za Kranjsko, ki jo je izročil dr. Majaron, prosi, naj se vodni zakon kranjski popolni v tem smislu, da bodo obstoječa industrijalna podjetja imela pravico zahtevati, da se jim v ozira vrednih slučajih zagotovi za razširjenje podjetja potrebna vodna rezervna. Župan Hribar je v tej seji predložil vlogo akad. društva „Slovenija“, ki jo priobčimo jutri.

Deželni zbori.

Koroški deželni zbor. Posl. dr. Lemisch je poročal o ustanovitvi denarnega zavoda, ki bi dajal posojila le občinam. Predlog se je izročil finančnemu odseku. — Na vprašanje deželne vlade, ali je mogoče deželenu zboru dovoliti pogorelcom Brežke vasi podporo, je predlagal posl. Dobernig naj se prošnja odkloni. — Deželenu odboru se je naročilo, naj prosi vlado, da napravi cesto iz Gor. Dravograda v Zwickenberg na državne stroške.

Posl. dr. Waldner je poročal o prošnji davčnih občin Rekarjaves in Hrast od občine Podklošter in ustanovitev nove občine Rekarjaves. Na njegov predlog zbornica ni prešla v to razpravo. — Na predlog narodnega in gospodarskega odseka se je vlada naprosila, naj ne izdaje Ciganom potnih listov ter naj se kaznovani Cigani izroče v prisilno delavnico. — Daljša debata je nastala pri določitvi službenega razmerja deželnih živinozdravnikov. Določilo se je končno, da se dež živinozdravnikom odkažejo poslovni krogi po sodnijah, podeli se jim naslov okrožni živinozdravnik, po dveh službenih letih postanejo definitivni z letno plačo 1200 K in starostno dokladno 200 K, po 15. letih naj se uvrste med deželne uradnike 11. činovnega reda, za zavarovalnino se jim odtegne od plače, občine morajo prispevati $\frac{1}{3}$ plačam itd. Več poslanec je tudi zahtevalo, naj se ustanovi nižja živinozdravniška šola za planinske dežele; dež predsednik baron Hein je izjavil, da ni upati na ustanovitev take šole.

Hugona Albo. Nekaj posebnega se pripravlja!

— Kaj neki, je menil nekako prezirljivo Rovan, ki je mislil, da je Matija zopet nekoliko pregloboko pogledal v vrč.

— Ko bi to vedel, bi Vama bil že povedal, je dejal Matija. A nekaj se pripravlja, in sicer nekaj posebnega.

— Povej vendar, kar veš, je Matija bodril Rovan. Kaj se pripravlja? Kdo kaj pripravlja?

— Le počasi! Torej poslušajta, kaj se je zgodilo! Matija se je široko vsebel na stol tik vrča, v katerem je bilo vino in je pripovedoval: Torej — jaz sem bil danes v Št. Lambertu. Prav pošteno smo ga pili in dobre volje smo bili, kar so je dalo. Nakrat je prijezdil v grad tuj vitez in zahteval, naj se ga pelje k vojvodini, da ji ima nekaj važnega sporočiti. Oskrbnik ga je peljal k vojvodini in potem prisodel k nam. Imeli smo se prav dobro. Nakrat je bil tudi oskrbnik poklican k vojvodini in je ostal pri nji dolgo časa. In vse so rekli, da to nekaj posebnega pomeni.

— In ti, Matija, si v svoji bistromnosti takoj uganil, da se nekaj posebnega pripravlja, se je smejal Rovan.

— E, kako si nepotrpežljiv, se je jezik Matija. Svetopisemski Jakob

V istrskem deželnem zboru se je deželni glavar Campitelli tako ustrail slovanske obstrukcije, da je v soboto brzavno naznani ministru predsedniku svojo demisijo.

— V bukovinskem deželnem zboru imajo tudi obstrukcije; dela jo romunski klub, ki bi rad imel volilno reformo. Romuni imajo pripravljenega gradiva, da preprečijo deset sej.

Nova vlada na Ogrskem.

Grof Stefan Tisza je le designiran, nikakor pa še ni imenovan za ministrskega predsednika. Definitivno bo imenovan šele potem, ko odstrani ne sporazumljenje med ogrsko parlamentarno večino in krono ter predloži cesarju listo kandidatov, katere je pridobil za ministrstvo. Dotlej pa je še vedno grof Khuuen-Hedervary začasni vodja ministrstva. Vrnivši se v Budimpešto je imel grof Tisza takoj razgovor s posl. Hodossyjem in Hieronymijem. Prvi je določen za pravosodnega, drugi pa za trgovinskega ministra. Grof Tisza bo imel razum predsedstva tudi notranje ministrstvo, Lukacs in Koloszváry pa obdržita svoja portfelja. — Jutri bo imela liberalna stranka konferenco, pri kateri bo odsek devetorice poročal o vojaškem programu. Takoj na to bo spregovoril grof Tisza ter povedal svoje stališče napram tem zahtevam. Le ako bo liberalna stranka sprejela njegove nazore za svoj program, bo Tisza sestavil kabinet, sicer izroči misijo nazaj v cesarjeve roke. Vsekakor pa ne pride v novim ministrstvom pred petkom na Dunaj, a zbornici se bo predstavilo v soboto ali šele v pondeljek. Z designiranjem grofa Tisza je začelo splošno razburjanje na vseh straneh pojmati, le ljudska stranka se bo brezpogojno bojevala zoper njega. — Grof Stefan Tisza je šele 43 let star, doktor prava, star plemenitaš, bogat in izvrsten agronom. V zbornico je prišel prvič šele 25 let star.

Astro-ruski reformni načrti.

Iz neznanih ovir se je dogovor, ki se je sprejel na sestanku avstrijskega cesarja in ruskega carja, izročil šele zadnje dni turški vladni. Sultan je takoj v soboto sklical ministrski svet, ki je razpravljal te načrte. Reformni program obsega sledečih devet točk: 1) Za kontrolo, kako turške oblasti izvršujejo reforme, imenujeta Avstrija in Rusija posebne agente, ki bodo povsod spremljali generalnega nadzornika Hilmi paša, ga opozarjali na potrebe kristjanskega prebivalstva in na zlorabo krajevnih oblasti ter bodo svoje vlade obveščali neprestano o vsem, kar se na Balkanu godi. Agentom se pridajo tajniki in dragomani,

je služil sedem let Labanu, čisto zastonj, predno je dobit Rahelo za ženo, in ni postal nepotrpežljiv. Ti me pa še sedem besed ne pustiš izpregovoriti!

— Govori torej dalje! je zaklical Rovan in pomaknil vrč k Matiji. Ta se je najprej pokrepdal in je potem nadaljeval:

— Torej oskrbnik je bil dolgo časa pri vojvodini. Nenadno je prišel vendar nazaj. In kaj misliš, da se je zdaj zgodilo? Meni je rekel, da želi vojvodinja z menoj govoriti.

Rovan in pater Hugon sta strimela, kajti ponosna vojvodinja pač ni brez izrednega povoda klicala Matijo k sebi.

— In ti si šel k vojvodini?

— Šel! Seveda! je odgovoril Matija.

— In kaj ti je hotela?

— To je ravno tisto, kar sem ti prišel povedat.

— Govori vendar!

— Vojvodinja mi je rekla, naj grem koj v samostan, naj poščem tebe, Andreja Rovana, opatovega praporčaka in naj ti rečem, da moraš še nocoj iti na smreški grad, ker ti preti velika nevarnost.

— To ti je vojvodinja naročila? se je čudil Rovan. To je vendar nekaj izrednega!

— Da, in ukazala mi je tudi, da

ki bodo naredbe izvrševali ter v ta namen potovali po deželi, kristjanske prebivalce izpravljali in turške oblasti nadzorovali. Agenti se imenujejo na dve leti. 2) Reorganizacija turške žandarmerije in policije. Ker švedski in drugi častniki, ki so dosedaj reorganizovali orožništvo, ne znajo jekika ne običajev v deželi, poveriti se mora ta naloga v turški službi stojecemu generalu fuje narodnosti, kateremu se pridele častniki velesil, a ti častniki lahko zopet zahtevajo prideleve častnikov in podčastnikov tujih narodnosti. 3) Ločitev upravnih okrajev po narodnostih mora izvesti Turčija, kakor hitro nastane v deželi mir. 4) Reorganizacija administrativne in sodne uprave se istotako zahteva, da bodo imeli pristop k službam tudi domači kristjani. Tudi se mora povpraševati krajevna avtonomija. — 5) Za preiskovanje političnih in drugih zločinov med nemiri se ustanove v glavnih mestih mešane komisije. — 6) Turčija mora nakazati določene svote za povrnitev kristjanskega prebivalstva v domovino, za podpiranje kristjanov, ki so prišli ob svoje imetje in za izdajo razrušenih hiš, cerkev in šol. — 7) Kristjanski prebivalci, katerim so turške čete razdiale vasi so eno leto prosti vseh davkov. — 8) Turška vlada se mora znova zavezati, da bo brez odlašanja izvedla vse načrte ji reforme. — 9) Turški rezervisti in bašibozuki, ki so zakrivili največ izgredov, se morajo razpustiti. — Sedaj pozna turška vlada avstro-ruske zahteve, pozna pa tudi gotovo izgovore, s katerimi bo te zahteve zavlačevala.

Politične vesti.

— Ministrsko posvetovanje. Včeraj se je vršilo posvetovanje med dr. Körberjem, ministrom Hartlom in Böhm-Bawerkom ter baronom Chlumecem v zadavi Moravske.

— Vsenemci so imeli v nedeljo v Brnu velik shod, ter sprejeli resolucijo, da je nagodbo z Ogrsko pobijati z vsemi sredstvi. Delovati je na to, da dobri naša državna polovica samostojno gospodarsko stoji in le personalno unijo z Ogrsko, zato pa carinsko unijo z nemško državo. Shod se je seveda tudi izrekel zoper ustanovitev češkega vseučilišča na Moravskem.

— Cesar Franc Jožef obišče sašonskega kralja Jurija prihodnji teden v Draždanih.

— Srbska skupščina je sprejela trgovinsko pogodbo s Turčijo ter se je nato odgodila do 3. decembra.

— Turška v skrbeh. Olkar so se izročile Turški avstro-ruske reformne zahteve, se vrše ne

prestano ministrska posvetovanja. Zaupno se objavlja, da se zde Turški prve tri točke nesprejemljive.

— Srbskim poslanikom v Carigradu je imenovan Jurij Simić, poslanik Nikojević v Atenah je vpojen.

— Francozi za Makedonco. V Parizu se je vršil v nedeljo velik shod zunanjih delegatov, da se določijo sredstva za pomirjenje v Makedoniji. Delegatje so prišli iz Angleške, Italije, Belgije, Žed. držav in Makedonije. Enak shod se je vršil tudi v Lyonu.

— Car za Poljske. Car je obiskal v Skiernevicih nepravljeno mestno šolo v spremstvu vrhovnega guvernerja Czertkova. Ker so otroci molili v ruskem jeziku, je vprašal car učitelja, ali so vsi otroci pravoslavni, nakar je učitelj odgovoril, da so izmed 87 učencev le trije pravoslavni, ostali pa katoličani. Car je začeleno rekel: »In zaradi treh pravoslavnih učencev naj 84 katoliških učencev moli rusko in ne poljsko?« Ker pa je tako odredil Czertkov, mu je car nemilostno nagnil, naj odstopi, kar je guverner tuji storil.

— V spomin na bitko pri Magentiju je bila pretečeno nedeljo slovensko blagoslovjena nova cerkev. Tem povodom so se odpolali brzojavi tudi našemu cesarju, italijanskemu kralju in kraljici itd.

— Med angleško in portugalsko vladno je prišlo v Južni Afriki do nekih mejnih prepirov. Sedaj sta omenjeni vladni izročili zadevo italijanskemu kralju v mirovno razsodbo.

Shod poštnih uradnikov v Ljubljani.

V nedeljo so se vršili na Dunaju in po glavnih mestih vseh avstrijskih krovovih shodi v zadavi zboljšanja službenih razmer in gmotnega stanja poštnih uradnikov. Tudi ljubljanska podružnica društva poštnih uradnikov je sklicalna v nedeljo popoldne v hotelu »pri Maliču« tozadeven shod, kateri je bil s strani uradnikov mnogobrojno obiskan.

Shod je otvoril g. Vidmar ter, spominjajoč se v prvi vrsti vzvisele osebe cesarjeve, pozval navzoče, da zaklječejo zaščitnikov uradnikov — vladarju trikratni »živio«, čemer so vsi udeleženci navdušeno odzvali.

Na to je pozdravil v izbranih besedah navzočega g. drž. in dež. poslanca dr. Ferjančiča, zastopnika poštnega in brzjavnega ravateljstva v Trstu, g. nadkomisarja Hummela, ravatelja ljubljanske pošte, g. Sorlija, odpolance poštnih uradnikov iz Št. Petra, Tržiča in Novega mesta in zastopnike davčnih, sodnih, pisarniških in drugih ljubljanskih državnih uradnikov, ter

Dalje v prilogi.

— Kaplan mi je tako pravil. Malo vinjen je bil in je priprovedal, kaj pri spovedi izve. Prav zanimive reči je povedal, a jaz sem jih že pozabil, ker sem bil tudi malo vinjen. To pa še vem, da je rekel: Kadar vidi vojvodinjo Rovana, pa začne presti, kadar mačka. In to tudi vem, da je rekel: Rovan bo še ljubček stare vojvodinje, če ga prej ne vlovi grofica Helena ali pa gospodična Margareta.

— To so sanje pisanega kaplana, je dejal Rovan in obrnivši se k patru Hugonu, je vprašal: Kaj sedaj?

— Daj mi kako svojo obleko in orožje, je mirno rekel pater Hugon. V kuti ne morem iti v boj.

— Ne, priatelj, ga je zavrnil Rovan. Ti nisi vajen boja in bi po nepotrebnižem žrtvoval svoje življenje. Če nam je sojeno, da zmagamo, se to zgodi tudi brez twoje pomoči, če pa bomo premagani, bo za nas največja sreča, da si ti na varnem in branji naše pravice.

Hugon Alba je bil s tem zadovoljen in se je odločil, da zbeži na smreški grad. Da bi mogel iz samostana, je slekel kuto in oblekel Rovanovo obleko.

dal besedo nadkomisariju g. Hummelu, ki je prinesel shodu pozdrave poštnega ravnatelja dvor. svet. gosp. Felicetija. Zatrjeval je, da le-ta spremja stremljenja poštnih uradnikov za zboljšanje službenih in gmotnih razmer z največjimi simpatijami in da jih bode povsod podpirali. Veliko pozornost med vsemi udeleženci je vzbudila nadkomisarijeva izjava, da združujejo kranjski poštni uradniki v sebi v polni meri vse one kreposti, ki bi jih moral imeti vsak uradnik, in da so v vsakem oziru toli izbornokvalifikovani, da se jim mora izreči največje priznanje!

K prvi točki dnevnega reda glede avancementa je razpravljalo g. asist. Fr. Šemrov. Kazal je v prepričevalnih besedah na slab gmotni položaj poštnih uradnikov, s katerim nih neugodne služene razmere, protestiral proti nameranemu sprejemu množice pomožnih uradnikov v prometno službo ter končno predlagal glede boljšega in hitrejšega avancementa primerno resolucijo, ki je bila z glasnim pritrjevanjem soglasno sprejeta. — O skrajšanju službene dobe od 40 na 35 let je govoril ofic. g. A. Gregorič. Govornik je konstatiral, da poštni prometni uradniki vsled težke, odgovorne in silno naporne službe le redko dosežejo 40letno službeno dobo ter z ozirom na to odločno zahteval, da se za nje vpelje 35letno službovanje s polno pokojnino. To zadevna resolucija je bila enoglasno sprejeta. Asist. g. A. Dulanj je v obširnem, vsestransko dobro ute meljenem govoru terjal težavni poštni službi primerno ureditev dopustnega vprašanja in splošni nedeljski in prazniški počitek. Tozadevna resolucija je bila odobrena brez debate. O zadnji točki dnevnega reda — o službeni pragmatiki je govoril ofic. g. Czernich. Naglašal je, da je disciplinarno postopanje docela zastarel, da je tajna kvalifikacija stanu nedostojna ter z ozirom na to zahteval, da se skliče splošen shod državnih uradnikov, ki naj energično zahteva uvedbo moderne službe, bene pragmatike. Ta resolucija kakor tudi sklep glede vstetja službenih let v poštni eksped. in požarni službi v pokojnino sta se odbrijelo sprejela. Na to se je oglasil, navdušeno pozdravljen, za besedo g. državn. poslanec dr. Ferjančič, ki je opravičil odsotnost poslancev gg. dr. Tavčarja in Plantana, ter izjavil, da se je prepričal, da so razmere poštnih uradnikov zares neznotne in da bo s svojimi ožjimi sodeljeniki zastavil vse moži v prilog upravičenju njihovim zahtevam. Ko so se še prijavile doše državljake, je predsednik g. Vidmar — zahvaljuje se kolegom na mnogobrojni udležoi — zaključil shod z željo, da bi donesli širom Avstrije istočasno se vršeči shodi zaželenjnih vsphev.

Brzojavke, došle na slov. odvetniški shod:

Beljak: Prisrčno pozdravljamo shod slov. odvetnikov; želimo posvetovanjem Vašim najlepšega vspeta glede razmer v tužnem Korotanu. — Slov. omizje beljaško.

Celovec: Korotan vstaja! Na bojni klic cele Slovenije v obrambu naših narodnih pravic ste vzplameli tudi Vi, vrlji budici in borilci! Na pustite nam odtrgati te krasne zemlje, da ne pridešte v isti položaj za nami pozneje tudi Vi. Tlačeni narod stavi vse nad vše domorodno delo in šel bode z Vami v boj za svojo »staro pravdo«. Vsem vrlim braniteljem našega jezika in narodnim bojevnikom: Slava! — »Slovenski klub«.

Celovec: Nevrašeno in krepko naprej v svetem boju za naroda pravo in čast! Dal Bog Vašemu delu trajnega vspeta v blagor slovenskemu Korotanu! Živeli zborovalci! — Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem.

Celovec: Dobra narodna stvar Vas je zbrala; naj torej Vaši sklepi obrodé mnogo vspeta Sloveniji, zlasti našemu Korotanu. Vedno naprej po geslu: Ne udajmo se! Vskemu svoje! — Uredništvo »Mir«.

Dunaj: Slovenskim odvetnikom kličemo: Vztrajajte v borbi za pravice slovenskega jezika v uradu in pred sodiščem! — »Slovenjak«.

Gorica: Napredni goriški Slovenci pozdravljajo današnje Vaše sklepe oduševljenim protestom proti krvnemu postopanju v hramih svete Justice! Slava bojevnikom za narodna prava! — »Soča«.

Grabštajn: Daj Bog, da shod prinese sadu za uboge Slovence na Koroškem! Živio vsem zborovalcem! — Bayer, župnik, Pokrče.

Sv. Jakob v Rožni dolini: Pozdravljamo slavno zborovanje zagonovnik pravice in prosimo, spomnite se škandala v Rožku ter pomagajte utapljaljodim se v breznu nemškega nasilista! — Kobenter, župan; Sitar, Nagele, Mikuša, odborniki.

Sv. Jakob v Rožni dolini: Sloga jači; vti bratje pomagajte tlačenim bratom v Gorotanu! Živelj branitelji pravic! — Posojilnica v Št. Jakobu v Rožni dolini.

Pazin: Pozdravljamo sabrene kolege i pridružujemo se zaključima na obranu naših jezikovnih i narodnih prava. — Dr. Trinajstić, dr. Kurelić.

Podklošter: Zbrani boritelji za pravice naroda bodite iskreno pozdravljeni iz tužne Koroške! Pridružujemo se povsem Vašim sklepom in ukrepom. Slava Vam! — Za rodoljube izpod Dobrača: Gregor Einspieler.

Pulj: Zapričeni saborovanjem pozdravljamo najsradjnije kôrak slovenskih drugova na obranu narodnih prava! Priključujemo se svim zaključkom! — Dr. Luginja, dr. Stanger, Brača dr. Trinajstić.

Reberca: Pozdravljenia vzajemnost za svetinje našega naroda! — Šumah, komendant.

Sinča vas: Navdušeno pozdravlja pomembni shod ter želi na sijajnejši vspet: — »Posojilnica«.

Sinča vas: Iskreno pozdravljamo znateni shod ter prosimo pomoči v boju za narodna prava. Naprej v boj! — Slovenci v Sinči vasi.

Sinča vas: Na zborovanju podružnice sv. Cirila in Metoda v Skočjanu zbrani koroški Slovenci navdušeno pozdravljajo shod kličoč: Ne odjenjam od naših narodnih prav! — Soštanj: Zadržan, sem v duhu z Vami; voščim zbranim kolegom najboljše vspete! — Dr. Majer.

Velikovec: Vam, ki ste se zbrali v obrambo narodnih pravic, posebno nas ubogih koroških trpinov tisočera slava! — France Treiber, župnik; Valentin Weiss, kanonik.

Velikovec: Slava zbranim boriteljem naših narodnih pravic! Živelj vzajemnost! — Dr. Hudelist.

Velikovec: Slava boriteljem za naše narodne pravice! — Posojilnica v Velikovcu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 27. oktobra.

Šveta jeza: je obšla brumne klerikalke, ko so se začele klerikalne občine oglašati proti klerikalni obstrukciji in so to obstrukcijo obsojali tisti, ki so dali klerikalnim poslancem svoje glasove. »Slovenec« bi to rad predstavil kot sad litografsane okrožnice, katero je baje razposlala naša napredna stranka po radovljiskem okraju. Samo resnici na ljubo konstatujemo, da stranka ni razposlala nikake okrožnice in že v »Slovencu« natisnjena okrožnica ni falsificirana, potem je pač izšla izmed gorenjskih volilcev samih. Vsekako je značilno, da »Slovenec« ni povedal, kdo da je tisto okrožnico razposlal, oziroma kdo da jo je podpisal. Seer pa je gotovo zanimivo, da so se začele klerikalne občine puntati proti svojim klerikalnim poslancem zaradi njih postopanja v deželnem zboru. Ia če so to storili na vpliv z liberalne strani, nas to tembolj veseli, kajti to je potem dokaz, da so se klerikalni može dati prepričati in so iz prepričanja dali svojemu poslancu Pogačniku nezaupnico. O izjavah največjih občin ribniškega okraja pa »Slovenec« popolnoma molči in mi razumemo tamolik. Te izjave hole »Slovenec« tako, da še zinjiti ne more!

Ljudski glas. Piše se nam: Občinski odbor v Drtiji je dne 11. vinotoka v svoji seji sklenil peticijo, katero je županstvo takoj odposlalo naravnost na deželnini zbor, in sicer priporočeno; toda o peticiji ni ne duha ne sluha, in se doslovno tako glasi: »Visoki deželnini zbor vodvine Kranjske v Ljubljani. Občinski odbor v Drtiji pri Moravčah je v svoji seji dne 11. vinotoka sklenil sledajočo peticijo in ponizno prosi, da blagovoli visoki deželnini zbor isto uvaževati. 1. Uravnavava potoka Drtije. V velikem deževju preplavi voda vse v bližini ležeče travnike

in provzroča našemu bednemu kmetu manogo škode. 2. Preosnova kranjskih žalostnih uditeljskih, oziroma šolskih razmer. 3. Zahteva, da se našemu božnemu ljudstvu ne zapravljajo denar radi nepotrebne obstrukcije. Volilna reforma je za naše kmetiske trpine popolnoma brezpostembna.« V Drtiji, dne 11. vinotoka 1903, J. Hušnikar m. p. — Op. ured.: Peticije se ne morejo vlagati direktno na deželnini zbor, nego le po kakem poslanec.

Neveden duhovnik. Naši kapljanje so vobči prav malo poučeni ljudje. Njihova duševna inferijornost se kaže pri vsaki priliki in časih celo pokažejo, da tudi o cerkvenih rečeh ničesar ne vedo in se niso ničesar naučili. Tako je neko blagoslovljeno budalo v sobotnem »Slovencu« pisalo:

»Slovenski Narod« ne sliši samo trave rasti, ampak včasih tudi some govoriti. Drugače ne vemo, kje bi bil sledje izveden:

Znano je, da so klerikalci vseh dežel na največji nasprotniki vsakega demokratičnega volilnega reda. Katoliška cerkev je po svojem nezmotljivem papežu splošno in enako volilno pravico vrgla in joprokleta kot zmoto in ta cerkvena postava, obvezna za vsekatoličane, je še danes v polni veljavici. Pozivljamo »Narod«, da nam pride na dan s tisto cerkveno postavo ali skletvinoc.

Temu zabitemu popu povemo za poduk naslednje: Papež Pij IX. je izdal dne 8. decembra 1864. slovno enciklico »Quanta cura« in obenem s to enciklico je razposlal vsem škofom na svetu tudi takoimenovani syllabus, to je »zapisek glavnih znakov« to je naukov, ki so bili cerkveno spoznani kot zmote. Ta syllabus proglaša tudi splošno in enako volilno pravico kot protivnokatolički veri in kot zmoto. Ta syllabus je še danes v polni veljavni, ker ni bila doslej niti ena točka preklicana. Tisto blagoslovljeno teče, ki je zagrešilo gor omenjeno notico v »Slovencu«, na le vpraša škofa, če ni res tako, vpraša pa naj škofa tudi, če kranjski klerikalni poslanci po cerkvenih postavah niso od cerkve izobčeni in prokleti kot krivoverci.

Imajo tudi vojaške oblasti za nas dvojno mero? Po Goriškem se vrše sedaj kontrolni shodi. Na teh se dele rezervnikom posebno nove določbe, ki se vlagajo v vojaške knjižice. Te določbe so pa sestavljene samo v nemškem in laškem jeziku, kakor da bi na Goriškem ne bilo nič slovenskih vojakov. A vendar je znano in statistično dokazano, da je v goriški deželi pretežna večina Slovencev in da baš Slovenci dajejo razmerno armadi največji vojaški kontingen! Kaže se res, da se je proti nam v zadnjem času vse zarotilo. Naš jezik se meče izpred sodišč, politična oblastva ga kruto zatirajo in še vojaška uprava, kateri plačujemo v primeru z drugimi narodi največ krivnega davka, nam hoče kratiti, — hote ali nehote, tega ne bodo raziskovali — tiste itak najminimalnejše in nprimitivnejše pravice, katero smo doslej uživali!

Poslanec Žičkar in takozvani slovenski kurzi. S Štajerskega se nam piše: Bilo je leta 1897., aka se ne motimo, ko je prinesla »Tagespost« vest, da naša grč Gleispach z ozirom na občutno pomanjkanje slovenskega sodniškega naraščaja na Štajerskem ustanoviti v Celju in Mariboru slovenske kurze, kjer bi se nemški avskultantje učili slovenskega jezika, za kar se jim je obljuhila posebna nagrada 200 K. Nekoliko časa pozneje je imel poslanec Žičkar svoj shod na Ljubljani, na katerem se je poleg drugih resolucij sklenila tudi resolucija v prilog slovenskemu vseučilišču v Ljubljani. Ker je Gleispach naklep, čim je prišel v javnost, vzbudil v narodnih krogih veliko razburjenost, se je pričakovalo,

venco važne zadeve. Ker pa tega ni storil, ga je vprašal neki akademik, ako mu je znana ta Gleispachova nakana in ako bi ne bilo umestno, da bi se proti nameravanim, v narodnem oziru sigurno silno nevarnim slovenskim kurzom sklenila na shodu ostra resolucija. Na to je vstal Žičkar in v vidni zadregi izjavil, da še o takih slovenskih kurzih ni ničesar slišal, da torej teh kurzov se tičoča resolucija ni potrebna, zlasti z ozirom na to ne, ker je ista itak zapadena v resoluciji — za slovensko vseučilišče. Vprašatelj je kar ostrmel, ko je slišal te velemoderne besede. Torej poslanec Žičkar, ta politik par excellence, ni vedel o tej, tudi za slovenskega politika važni zadevi, o kateri je živo razpravljalo že tudi slovensko časopisje in o kateri se je že govorilo skoro v vsaki inteligentnejši narodni družbi na Štajerskem, — ničesar! In ker Žičkar o tej zadevi ni ničesar slišal, ker jo je bil prespal, je bila tozadetna resolucija seveda — nepotrebna! Kaj si je pa mož, ki je po najglobokejšem prepridajanju naših duhovnikov najboljši, ako ne avstrijski, pa vsaj slovenski politik, mislil, ko je zatrjeval z vso resnostjo, da je stvar sicer itak zapadena v resoluciji za slovensko vseučilišče, je nam še sedaj nedoumno. Najbrž je g. poslanec Žičkar, vsaj kolikor bi bilo po teh njegovih besedah soditi, v veri, da so naši nameravani kurzi nekakipredhodniki — slovenskega vseučilišča! Ako potem ta, kakor se je že opetovano konstatiralo, najdelavniji Štajerski slovenski državni in deželnini poslanec ni ničesar storil za odpravo imenovanih slovenskih kurzov, se pač ni čuditi! Mogoče je pridobil za to svoje sicer ekscepčionalno naziranje tudi še ostale svoje kolege. Zato je pa tudi brez ugovora mogel grof Gleispach ustanoviti te predhodnike slovenskega vseučilišča. So pač čudni ljudje ti Slovenci, da tega še sedaj ne morejo kapirati, kar je že pred šestimi leti natanko kapiral vzor slovenskega politika — poslanec Žičkar!

— **Ornig contra dr. A. Brumen.** Ptujski župan Ornig je tožil dr. Brumeni radi motenja v uradnih poslih in radi razdalitve uradne osebe, ker se je povodom zatvoritve studenca v ptujskem »Narodnem domu« napram okrajnemu zdravniku dr. Mauczki kot delegiranemu mestnemu sodniku izrazil, da se bodo Slovenci proti odredbi mestnega magistrata pritožili; pri ti priliki je baje rabil tudi besedo »schikan«. Po dveh obravnovah, pri katerih so vse pričele, med temi tudi dr. Mauczka in takrat navzoči redar — izjavile, da se absolutno ne vedo spominjati, da bi bil dr. Brumen rabil besedo »schikan« in da bi imel namen koga žaliti, je bil dr. Brumen popolnoma oproščen. Proti oprostitvi se je pritožil državni funkcionar — Ornigov prijatelj, toda državno pravništvo samo je to pritožbo kot neutemeljeno odtegnilo. Da bi prišlo Ornigu na pomoč, je sodišče vse akte odstopilo odvetniški zbornici, da bi postopala proti dr. Brumenu. Toda tudi ta ni našla nobenega povoda za postopanje. Tako ni ostalo Ornigu drugega, kakor — dolg nos!

— **Letno poročilo telovadnega društva »Sokol« v Ljubljani** — za društveno dobo od 1. prosinca 1900 do 31. grudna 1902. V Ljubljani 1903. Samožaložba. — Malo knjižica je to, a vendar za vse, kaj se zanimal za razvoj slovenskega sokolstva, vrlo zanimiva. Podaja nam jasno sliko življenja in delovanja ljubljanskega »Sokola«, tega odeta vseh ostalih sokolskih društev, baš v času, ko sta se v njem borili dve strugi — stara in mlada za premor in je končno zmagala mlada, čila nova struja, ki je dala »Sokolu« novo smer, zapovedeno v geslu: »Bodi Slovenec, bodi mož, bodi silen po telesu in duhu. V društveni kroniki za leto 1900. in 1901.«, katero je napisal podstrosa dr. Vl. Ravnhar, se slikajo v markantnih potezah vsi za društvo važnejši dogodki v tej dobi, beleži se zmagata »novcev struje, ki je »Sokol«

koluk dala po češkem vzoru nov temelj, in se spominja z zadoščenjem častnega nastopa ljubljanskega »Sokola« na IV. vsesokolskem shodu v Pragi, naglašajoč, da je baš to jasen dokaz, da se je društvo postavilo na zdravo, edino pravo poštago. Iz »nacelnikovega poročila« povzamemo, da se je v društvu jela gojiti racionalno telovadbo in da je vse povsod vzraslo zanj splošno zanimanje. Vrste navdušenih telovadcev se vedno množijo. Statistični izkaz telovadnega obiska v preteklem letu kaže udeležbe s strani mlajših telovadcev 2020, s strani starejših 1252 in s strani sokolskega naraščaja 1326, kar so vsekakor imponujoča števila. »Sokol« šteje 376 izvršujočih in podpornih ter 26 častnih članov. Dasi je to število razmeroma veliko, vendar bi bilo lahko še izdatno večje, ako bi vsak Slovenec smatral za svojo častno dolžnost, pristopiti društvu, ki je kot ognjišče slovenske in slovanske ideje največjega pomena za Slovenijo.

Naznanilo.

Iz konkurne mase tvrdke Gorlčnik & Ledenig v Ljubljani odda se ostala manufakturana zaloge v cenilni vrednosti 18745 K 58 vin. ponudbenim potom.

Kupne ponudbe in 10% vadij v gotovini položiti so najkasneje do 30. oktobra 1903 opoldne pri oskrbniku konkurne mase g. dr. Josipu Sajovic, odvetniku v Ljubljani, v Gospodskih uicah št. 3.

Odbor upnikov si pridrži odobritev podanih kupnih ponudb, katere se bodo dne 31. oktobra 1903 dopoldne ob 11. uri odprle.

Potrditev ponudbe se bode doličnemu ponudniku takoj naznanila. Vse druge ponudbe se bodo z vadijem vred ponudnikom takoj vrnila.

Manufakturana zaloge proda se na podlagi inventure, katera se lahko pri konkurnem oskrbniku v pisarničnih urah vpogleda, povprek in brez vsacega jamstva konkurne mase. Ponudnikom je prepričeno, se o pravilnosti inventure v prodajalnici tvrdke prepričati.

Kupnino plačati je čisto brez vsacega odbitka predno se blago prevezame in najkasneje dne 2. novembra 1903 ob navadnih pisarničnih urah v roke oskrbnika konkurne mase.

Kupljeno blago mora kupec najkasneje do 3. novembra 1903, do 6. ure zvečer, na lastne stroške iz prodajalnice tako gotovo spraviti, kadar bi bilo sicer konkurno upravnštvo opravljeno, blago na stroške in nevarnost zamudnega trgovca iz prodajalnice odstraniti.

Natančnejša pojasnila da oskrbnik konkurne mase.

(2743-3)

Oskrbništvo konkurne mase.

Sukneno blago.

za vse potrebe se prodaja v vsaki kakovosti in največji izberi najceneje pri

J. GROBELNIK-U

Ljubljana

Pred Škofijo I. — Mestni trg 20.

Sukneni ostanki po zelo nizki ceni.

Vzorci se pošiljajo na vse strani brezplačno.

(2744-11)

Razglas.

V soboto, dne 31. oktobra t. l., ob 10. uri dopoldne vršila se bode v občinski pisarni v Škocjanu na Dolenjskem ofertna obravnavna radi oddaje stavbinskih del pri zgradbi trirazredne šole v Škocjanu.

Stavbena dela proračunjena so sledče:

Solsko poslopje, izvzemši mizarska dela, ki bodo posebej oddana vodnjaku in ograju je preliminiran znesek 26 884 K 88 h Za napravo vodnjaka in ograje je preliminiran znesek 1521 K 73 h Skupaj 28 406 K 61 h

Dela oddala se bodo potom pismenih ponudb skupno jednemu podjetniku z izjemo zgovorja navedenih mizarskih del.

Ponudbam mora biti priložen vadij v znesku 1420 K.

Isti dan ob 1. uri popoldne vršila se bode tudi v občinski pisarni v Škocjanu na Dolenjskem

ofertna obravnavna radi oddaje zgradbe dvorazredne šole v Klenoviku.

Stavbena dela, izvzemši zopet mizarska dela, značajo, in sicer zgradba poslopja 17 180 K 46 h za napravo vodnjaka ali cisterne, in za morebitno napravo škarpe na spodnjem delu stavbiča, kakor tudi z. n. pravo ograje preliminiran je znesek 1.500 K — h Skupaj 18 630 K 46 h

Dela oddana bodo potom oterne obravnavate le jednemu podjetniku. Vadij znaša 980 K.

Načrti, proračuni in stavbeni pogoji so za obe zgradbi razgrajeni v navadnih uradnih urah v obč. pisarni v Škocjanu vsakemu v pogled.

Krajni šolski svet v Škocjanu na Dolenjskem

dne 21. oktobra 1903.

Predsednik: Kopina.

(2760-3)

Železne nagrobne križe

po najnižjih cenah in v največji izberi priporočajo

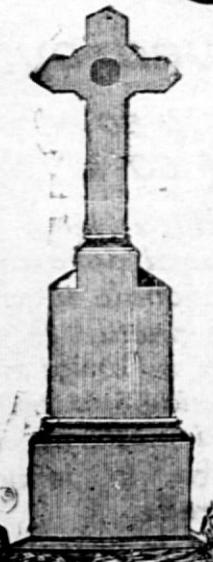
Ernest Hammerschmidt-a nasledniki

Madile, Wutscher & Co.

zaloge železnine in kovin

→ v Ljubljani ← (2652-10)

na Valvazorjevem trgu št. 6.

Največja zaloge navadnih do najfinjejših otroških vozičkov

in navadne do najfinjejše

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Naznamenim naročnikom se

pošilja s povzetjem.

Zahtevajte pravo

Ciril-Metodovo kavino primes

katero priporoča domača

I. jugoslov. tovarna za kavine surrogate v Ljubljani. Zahtevajte jo povsod!!

Krasno izbero konfekcije za dame in deklice

kakor tudi

manufaktурно blago

perilo

vsakovrstne preproge

i t d.

priporoča

Anton Schuster

Ljubljana

Špitalske ulice št. 7.

Solidno blago. — Nizke cene.

Veliko zaloge za dame in gospode rokavic kravat za gospode toaletnega blaga dalje ščelice za zobe, glavnikov, dišav, mil itd. itd. iz najbolje renomiranih tovarn priporoča

Alojzij Persche

Ljubljana

Pred Škofijo št. 21.

Založnik o. Kr. državnih uradnikov.

Pod tiskano št. 2.

Primerjava.

Vvan Sokić

45 V van Sokić izdežbeni.

V najboljših tiskarnah in

založnik o. Kr. državnih uradnikov.

Pod tiskano št. 2.

Primerjava.

Čeplice

45 V van Sokić izdežbeni.

V najboljših tiskarnah in

založnik o. Kr. državnih uradnikov.

Pod tiskano št. 2.

Primerjava.

Glinidre in

45 V van Sokić izdežbeni.

V najboljših tiskarnah in

založnik o. Kr. državnih uradnikov.

Pod tiskano št. 2.

Primerjava.

Klopke

45 V van Sokić izdežbeni.

V najboljših tiskarnah in

založnik o. Kr. državnih uradnikov.

Pod tiskano št. 2.

Primerjava.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga ter Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponodi osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussig, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Carib, Gorenje, Pariz, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francske vare, Karlove vare, Prago (direkti voz I. in II. razvr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponodi osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Direkti vozovi I. in II. razreda Trst Monakovo). — Praga iz Novega mesta in Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novemesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. ur 5 m po polodne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Triza. Ob 3. ur 28 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Aussig, Ljubno, Celovec, Beljak. (Direkti vozovi I. in II. razreda Monakovo-Trst). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak v Trbiž. — Ob 11. ur 16 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Praga (direkti vozovi I. in II. razvr.), Francske vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osobni vlak z Dunaja čez Selzthal v Inomostu v Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Geneva, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Pontabla. — Ob 8. uri 61 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubno, Beljak, Šmohora, Celovec, Pontabla čez Selzthal v Inomostu v Solnograd. — Praga iz Novega mesta in Kočevje. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj v Novemesto in Kočevje, ob 2. ur 32 m po polodne in Straža, Toplice, Novemesto in Kočevje in ob 8. ur 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 7. ur 10 m in ob 10. ur 45 m ponodi samo ob nedeljah in praznikih, samo oktober. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 7. ur 49 m zjutraj, ob 11. ur 6 m dopoldne, ob 6. ur 10 m in ob 9. ur 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Čas pri- in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. (A719)

Motorni bicikelj

je na ogled

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17

v trgovini Iv. Jax & sin.

Kolo je delo vrloznane tovarne Dürkopp & Co., z motorjem 2 konjskih sil, hitrost vožnje se da regulirati od 15—45 km na uro. (Od Ljubljane do Trsta 2½ uro.)

Reflektantom na ljubo se s kolesom tudi za poskušnjo vozi, zlasti po klancih.

(2729-3)

Naše nizke cene vzbujajo pozornost!

Trpežni
moški
čevlji
iz usnja
z obšivkom, par
gld. 2·80.

Izvrstni
moški
čevlji
za zavezovati
par
gld. 3·—.

Močni, gladki
moški
čižmi
(štifti) par
gld. 2·80.

Trpežni
ženski
čevlji
za vsakdanjo
rabo par
gld. 2·50.

Zelo močni
ženski
čevlji
za zavezovati
par
gld. 2·80.

Izvrstni
ženski
čevlji
z gumbi par
gld. 3·—.

Elegantni, barvani
moški
čevlji
za zavezovati, par
gld. 3·50.

Priročni
moški
čevlji
iz jadrovine,
par
gld. 1·—.

Barvani
moški
usnjati sandali
par
gld. 2·75.